

Štetno djelovanje suše na rasplodivanje riba i potreba poribljavanja

Poznato je da su velika poplavna područja, koja se nalaze uz neregulirani dio naših velikih nizinskih rijeka, od velike važnosti za ribarstvo na tim vodama. Za vrijeme proljetnih poplava dolaze velike površine pod vodu. S vodom izlazi i riba na poplavno područje, jer tamo nalazi povoljne uvjete za mriještenje, naročito one vrste riba, koje odlažu ikru po bilju.

Ribice, koje se izvale iz ikre nađu se u veoma povoljnim prehranbenim uslovima, jer se na poplavnom području voda, koja je razmjerno mirnija, bolje i brže ugrije te se u njoj razvijaju veće množine sitnih vodenih biljčica i životinjica, koje služe ribama za hranu. Zbog toga ribice dobro napreduju na takvim poplavljivim područjima. Međutim ne samo sitne ribice i mlad, nego i odrasle ribice tu nalaze obilne hrane, pa se i one povoljno razvijaju. Grabljive ribe također nalaze dobar plijen među jatima raznih riba.

Poradi toga je poplavljeno područje od veoma velike važnosti, ne samo za prirodno mriještenje, nego i za rast riba. Ovi povoljni uvjeti su u tijesnoj vezi sa veličinom poplavnog područja i trajanjem poplave. Što je poplava veća i njeno trajanje dulje, to su uslovi za razmnožavanje i rast riba povoljniji. Posljedica toga je bogati ribolov u slijedećim godinama, kada obilje mlade ribe doraste do potrošne veličine. To je dokazao rumunjski ribarski stručnjak Antipa za poplavljeno područje donjeg Dunava, a prof. S. Stanković za naše velike rijeke panskke nizine (Dunav, Savu, Tisu i Dravu).

Iz velikih i dugotrajnih poplava vraćaju se sa poplavnog područja ogromne količine mladih riba, koje su se tamo izlegle i putuju duž rijeka tražeći povoljna staništa. Tako je godine 1940. ogromna količina šarančića sa Lonjskoga polja putovala u kilometre dugim jatima Savom do njene pritoke. Među ostalim došle su tako i u rijeku Kupu sve do brane iznad Karlovca, gdje su se morale zaustaviti.

Vidimo kako je od velike važnosti poplavno područje za prirodno poribljavanje i bogatstvo voda ribom. Stoga je posve razumljivo da u vodama, koje izgube uslijed regulacije svoje poplavno područje, riblje bogatstvo jako opadne, a uslijed toga i prihod od ribolova. Po podacima mađarskog stručnjaka Repassy-a, spao je ribolov na rijeci Tisi poslije regulacije na stoti dio onoga prije regulacije.

Poplava može koju godinu izostati uslijed vremenskih prilika, suhe zime i proljeća. U ovakvim sušnim godinama voda se ne razlijeva po poplavnom području i riba nema gdje da se mrijesti, osim u samom koritu, gdje su uvjeti za veći broj vrsta veoma slabi. Uslijed toga u takvim godinama ne dolazi do mriješta ili zbog neuspjelog mriješta propadaju na nepogodnim mjestima ogromne količine riba. Na taj način može da većim dijelom, ili posve izostane cijela jedna generacija ribljega podmlatka. To se kasnije osjeća kod ribolova i stoga je ona godina, kada bi ta propala generacija riba dala glavninu ulova, siromašna ribom i ribolov slab.

Godine 1945. i 1946. bile su sušne a naročito godina 1946. Te su godine bile bez poplava i veoma su loše djelovale na mriještenje riba i njihov razvoj u našim vodama, a posljedice toga osjetit će se slijedećih godina.

Da bi se te loše posljedice barem donekle popravile, potrebno bi bilo da se izvrši nasadivanje naših nizinskih rijeka sa mladuncima važnijih vrsta riba, naročito šarana i smuča, ukoliko se može ove ribe nabaviti u potrebnim količinama.

Ovo nasadivanje bi se najbolje moglo izvršiti putem ribarskih zadruga, koje bi u ovakvim slučajevima morale to izvršiti u vlastitom interesu, jer one trpe najveću štetu od posljedica suše i siromaštva ribom.

Prof. J. Plančić

Nekoliko podataka o važnosti ribe za prehranu

Čovjek se hrani od pamtivijeka ribom. Stari narodi su mnogo cijenili ribu kao hranu te su je i uzgajali. Otac medicine Hipokrat čak razlikuje razne vrste riba prema njihovoj hranljivosti, a Galen preporučuje ribu bolesnicima. Stari Grci i Rimljani su uzgajali ribe radi koristi i radi zabave. Neke zemlje i narodi crpili su velike koristi od riba i to je utjecalo na jak razvoj njihovih država. U najneviše doba nastoji većina kulturnih zemalja povećati potrošnju ribe i uz to pojačati ribolov i uzgoj riba u ribnjacima.

Podaci o potrošnji ribe u pojedinim zemljama su većinom nepotpuni i nepouzdana, ali ipak služe kao primjer i dokaz velike uloge, koju riba sve više ima u prehrani i privredi. Danas su najjače zemlje u proizvodnji i potrošnji ribe Sovjetski Savez i Sjedinjene Države Amerike. Nekada je i Japan bio u prvom redu. U tim zemljama troši se na milijarde kg. ribljeg mesa u svježem i prerađenom obliku.

Udio ribe u prehrani naroda u zemljama zapadne Evrope kreće se od 10 do 15 kg godišnje po svakom stanovniku, a u zemljama sjeverne Evrope i do 25 kg. Narodi Balkana troše samo 1 do 2 kg godišnje. Njemačka je trošila oko 15 kg, a Italija oko 10 kg.

Kod nas se je lovilo prema nesigurnim podacima oko 8 mil. kg morske ribe (zajedno s Istrom) i oko 10 mil. kg slatkovodne ribe, uključivo proizvodnja ribnjaka. Većina ribe troši se u svježem stanju.

Kakvoćom mesa riba je ispred stočnog mesa, a hranljivost ribljeg mesa jedva da zaostaje za stočnim. Riblje meso je lako probavljivo i stoga ga ljudski želudac mnogo lakše i brže probavi, nego stočno meso ili meso od peradi. Ribu probavimo prosječno za 2 sata, piletinu za 3 sata, teletinu za 4 sata a svinjetinu za 5 sati. Zbog toga se riba preporuča i kao laka bolesnička i dječja hrana. Međutim njena hranljiva snaga ne za-